

Yaptığı seyahatler, Fransızca'ya vukufu hasebiyle, okuduğu içtimai eserler ve bunlardan edindiği yeni yeni malumat esasen iyi yetişmiş bulunan Sabahattin Bey'i bir kat daha olgunlaştırmış ve ilmi görüşlerini hayli zenginleştirmişti.

İşte bu gelişmenin verdiği emniyetle 1901 tarihinde inkılap sahasındaki görüşlerini açıklamak için Mısır'da "Umum Osmanlı Vatandaşlarına" hitabıyla iki beyanname neşretmişti. Bu beyannamelerde din ve ırk farkı gözetmeksizin bütün Osmalıların birleşmesini tavsiye ve bir kongre akdini teklif ediyordu.

Bu beyannamelerin neşri kendilerini avlamak isteyen ve İstanbul'a dönmelerini temine uğraşan Mısır Hidivi Abbas Hilmi Paşa'nın hiç hoşuna gitmemiş ve işbirarını izhar edici bir tavır takındığından bu mücadele kahramanları Kahire'yi terk ile Paris'e dönmüşlerdir.

Osmanlı İmparatorluğu'nu korumak ve vatandaşlarının selemetini temin etmek düşüncesinden ayrılmayan Sabahattin Bey aynı kanaati güden Döktor Nihat Reşat ve Fazlı Beylerle Paris'te "Teşebbüs-i Şahsi ve Adem-i Merkeziyet" cemiyetini kurmuş ve bu teşekkülün görüşlerin açıklamak için de "Terakki" gazetesini neşre başlamıştı. 1908 tarihinde İkinci Meşrutiyet ilan edilince Sabahattin Bey dokuz senelik vatan hasretinden sonra memlekette müsait bir muhit bulacağını ümid ederek pederinin naaşı ile beraber İstanbul'a dönmüştü...

(Arka Kapak)